

Provincie Limburg
Leden van de Statencommissie voor Ruimte en Groen

Roermond: 16 november 2006

Betreft: Provinciaal Meerjarenprogramma ILG 2007-2013

Van: J. H. Heijnen

Kenmerk: 06.242/HH/640.2

Bijlage: Samenvatting Natuurbalans 2006

Geachte leden van de Statencommissie voor Ruimte en Groen,

De Limburgse Milieufederatie, Staatsbosbeheer, Stichting het Limburgs Landschap en Vereniging Natuurmonumenten zijn nauw betrokken bij de uitvoering van het plattelandsbeleid. Onze organisaties spelen een actieve rol in de negen gebiedscommissies en in de Commissie Platteland in Uitvoering.

Op 17 november a.s. bespreekt u het Provinciaal Meerjarenprogramma ILG 2007-2013. Met GS zijn wij van mening dat gedurende zeven jaar 600 miljoen investeren in het Limburgse platteland een enorme uitdaging is. We willen hier graag aan meewerken.

Desalniettemin willen wij enkele kanttekeningen plaatsen bij het voorliggende Statenvoorstel. De directe aanleiding hiervoor is de recentelijk uitgebrachte Natuurbalans 2006¹. Hierin staan een tweetal opmerkelijke conclusies die wij graag onder uw aandacht willen brengen:

Verstoord landschap

Bijna de helft van de toegenomen bebouwing is toe te schrijven aan bedrijventerreinen. Deze werden de afgelopen 15 jaar vaak ongecoördineerd aangelegd, met weinig aandacht voor natuur en landschap. Andere versturende elementen zijn recreatiewoningen en boerderijen die verbouwd worden tot woning. Het aantal recreatiewoningen is de afgelopen vijftien jaar met 40% toegenomen. In deze periode is 30% van de boerderijen verbouwd tot woning, waardoor het typisch agrarische gebruik van het land rond de boerderijen is verdwenen. Ook dit wordt als verstoring van het oorspronkelijke landschap beschouwd. Het Milieu- en Natuurplanbureau constateert dat de toenemende verstedelijking alleen gekeerd kan worden als beleidsmakers, meer dan de afgelopen 15 jaar, rekening houden met de onomkeerbare lange termijn effecten op natuur en landschap. In het rapport "Verrommeling in beeld" van het Milieu- en natuurplanbureau wordt Limburg met naam genoemd als een van de provincies, waar het landschap het meest verrommelt.

¹ De Natuurbalans komt tot stand in samenwerking met RIKZ, RIZA, Wageningen Universiteit en Research Centrum en het CBS, en evalueert de toestand van de natuur en analyseert het gevoerde natuurbeleid. De balans wordt in eerste instantie geschreven voor het Kabinet en de Tweede Kamer vanwege de Wet Milieubeheer.

Halen biodiversiteitdoelstelling niet aannemelijk

Ook blijkt uit de Natuurbalans dat de biodiversiteitdoelstelling met het ingezette natuurbeleid niet zal worden gehaald. De Europese Unie, en dus ook Nederland, heeft zich ten doel gesteld dat in 2010 de afname van de biodiversiteit moet zijn gestopt. Ondanks enkele positieve ontwikkelingen is het biodiversiteitverlies in Nederland nog niet tot stilstand gekomen. Veel diersoorten en plantensoorten nemen in aantal af. Dat geldt in het bijzonder voor weidevogels en dagvlinders. Er zijn nu drie keer zoveel ernstig bedreigde dagvlindersoorten als in 1990. Het gevolg is dat de Nederlandse natuur eenvormiger wordt. De populaties van soorten die afhankelijk zijn van een speciale leefomgeving zijn sinds 1990 afgenomen. Vooral soorten met een voorkeur voor voedselarme milieus gaan achteruit, zoals de koolmezen. De soorten die in meerdere omgevingen kunnen leven bleven stabiel of namen juist in omvang toe, zoals bijvoorbeeld koolmezen.

In Limburg is ruim halverwege de realisatietermijn van de EHS slechts 35% is thans aangekocht en ingericht. Een oppervlakte van 15% is weliswaar in voorraad maar is feitelijk nog niet gerealiseerd. Een van de oorzaken is het achterblijven van particulier natuurbeheer.

Wij willen daarom bij het bespreken van de PJMP 2007-2013 het volgende in overweging geven:

Landschap

- De recentelijk opgestelde landschapsplannen (Landschapskader voor Noord- en Midden Limburg en de Landschapsvisie voor Zuid-Limburg) zijn niet kaderstellend en hebben een vrijblijvend karakter. Ten einde de geconstateerde achteruitgang van de landschappelijke kwaliteit een halt toe te roepen dient de Provincie Limburg meer dan nu het geval is een regierol op te eisen door onder meer de landschapsplannen nadrukkelijker door te laten werken in het beleid.

Natuur

- Hou de vaart erin als het gaat om de realisering van areaal EHS, vooral omdat tijdige realisatie van de EHS de achteruitgang van planten en dieren kan stoppen;
- Hou de kwaliteit van de gerealiseerde natuur in de gaten. Indien mocht blijken dat, zoals gesteld in de Natuurbalans, het agrarisch natuurbeheer niet de gewenste kwaliteit oplevert moeten in de planperiode tijdig maatregelen te worden getroffen. Hierbij kan gedacht worden aan kennisvergroting bij de agrariërs. Verder kan dit punt worden meegenomen bij herziening van de Stelselwijziging Programmabeheer.

Met vriendelijke groet,
ir. J.H. Heijnen,
directeur Milieufederatie Limburg

Mede namens:

Stichting Limburgs Landschap
Vereniging Natuurmonumenten
Staatsbosbeheer District Limburg-Oost-Brabant